

Instrukcja zlecania badania laboratoryjnego

1. Celem instrukcji jest ustalenie ogólnych zasad pobierania, transportu, przyjmowania, rejestrowania i oznakowania oraz przechowywania materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych w Pracowni Diagnostyki Medycznej (PDM) zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia MZ z dnia 30 czerwca 2025r. w sprawie standardów jakości dla laboratoriów.

2. Zlecanie badania

Formularze zlecenia na poszczególne badania wykonywane w PDM dostępne są na stronie internetowej WSSE w Lublinie (<https://www.gov.pl/web/wsse-lublin/badania-laboratoryjne>) oraz w Punkcie Przyjęć Materiału WSSE Lublin, ul. Pielęgniarek 6.

Formularz zlecenia na badania mikrobiologiczne zawiera:

- 1) dane pacjenta:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) adres miejsca zamieszkania albo oddział szpitalny pobytu pacjenta,
 - c) oznaczenie płci,
 - d) numer PESEL, a w przypadku:
 - osoby nieposiadającej numeru PESEL – nazwę, numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz datę urodzenia,
 - noworodka bez nadanego imienia – oznaczenie „syn” lub „córka” i numer PESEL matki,
 - pacjenta małoletniego, ubezwłasnowolnionego całkowicie lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody – imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego oraz adres jego miejsca zamieszkania,
 - e) numer identyfikacyjny pacjenta nadany w laboratorium albo kod – w przypadku braku danych, o których mowa w lit. a–d, w szczególności w przypadku pacjenta o nieustalonej tożsamości;
- 2) dane zlecającego:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) tytuł zawodowy,
 - c) uzyskane specjalizacje, jeżeli posiada,
 - d) numer prawa wykonywania zawodu w przypadku lekarza, lekarza dentysty, pielęgniarki, położnej, felczera albo starszego felczera;
- 3) nazwę (firmę) i adres zleceniodawcy;
- 4) dane do kontaktu z osobą zlecającą badanie (numer telefonu, adres e-mail);
- 5) nazwę i adres miejsca do przesłania sprawozdania z badania;
- 6) rodzaj materiału biologicznego i jego pochodzenie;
- 7) informację o zleconym badaniu;
- 8) tryb wykonywania badania w zależności od wybranej metody diagnostycznej;
- 9) datę i godzinę pobrania materiału;
- 10) imię (imiona) i nazwisko oraz podpis osoby pobierającej materiał;
- 11) datę i godzinę przyjęcia materiału do laboratorium;
- 12) istotne dane kliniczne dotyczące pacjenta ustalane odpowiednio do rodzaju zlecanego badania;
- 13) datę wystawienia zlecenia.

Zlecenie na badanie można wystawić w formie papierowej – opatrzonej własnoręcznym podpisem osoby zlecającej badanie lub w formie elektronicznej opatrzonej podpisem elektronicznym spełniającym kryteria przywołane w Rozporządzeniu MZ z dnia 30 czerwca 2025 (Dz. U. 2025 poz. 961).

Na jednym formularzu zlecenia na badanie może być zlecone więcej niż jedno badanie mikrobiologiczne.

Dokumentacja medyczna w laboratorium będąca dokumentacją, o której mowa w art. 16a ust. 9 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1185), jest przechowywana i przetwarzana zgodnie z przepisami tej ustawy. Kopie wyników badań mikrobiologicznego wraz z dokumentacją umożliwiającą odtworzenie przebiegu badania mikrobiologicznego są przechowywane w laboratorium i podlegają archiwizacji zgodnie z kategorią BE – 20.

Do każdego badania należy dołączyć czytelnie wypełniony formularz zlecenia, zapakowany oddzielnie.

Probówki z podłożem transportowym Amies – przeznaczone do posiewów kałowych w kierunku badań mikrobiologicznych, kałówki – do badań parazytologicznych, wirusologicznych i technikami biologii molekularnej wydawane są bezpłatnie w Punkcie Przyjmowania Materiału WSSE Lublin. Probówki z podłożem transportowym dedykowane do badań w kierunku wirusów oddechowych i krztuśca wydawane są jedynie podmiotom, z którymi WSSE w Lublinie zawarła stosowane umowy lub przedstawicielom PSSE z terenu województwa lubelskiego.

3.Zasady pobierania materiału

1) Materiał biologiczny pobierany do badania mikrobiologicznego jest traktowany jako materiał zakaźny.

Materiał należy pobrać w sposób uniemożliwiający jego uszkodzenie lub zmianę jego właściwości.

Podczas pobierania materiału stosuje się wymagania dotyczące sprzętu i pojemników stosowanych do pobierania materiału biologicznego i ich oznakowania, w tym podłoża hodowlanych, zestawów transportowych i zestawów transportowo-namnażających.

Do badania kału dedykowane są sterylne pojemniki jednorazowe, bądź gotowe podłoża transportowe. Do wymazów z gardła/nosa stosuje się gotowe zestawy tzw. wymazówki przeznaczone do badań technikami biologii molekularnej i probówki zawierające płyn zabezpieczający pobierany materiał przed zmianą jego właściwości.

Do pobierania krwi stosuje się jałowe wyroby medyczne jednorazowego użytku.

Podczas pobierania materiału pojemniki z pobranym materiałem biologicznym oznacza się numerem identyfikacyjnym – kodem pacjenta nadanym w laboratorium albo w przypadku ich braku – danymi pacjenta obejmującymi imię (imiona) i nazwisko wraz z datą urodzenia, albo danymi, o których mowa w ust. 1.2 pkt 1 lit. d. W razie potrzeby na pojemniku umieszcza się nazwę materiału biologicznego pobranego do badania mikrobiologicznego i informację o pochodzeniu tego materiału.

2) Osoba pobierająca materiał:

- a) stosuje przy każdym pacjencie nowe rękawiczki jednorazowego użytku wyłącznie w celu pobrania materiału biologicznego;
- b) przed pobraniem materiału dokonuje identyfikacji i weryfikacji tożsamości pacjenta, od którego pozyskuje się materiał biologiczny;
- c) oznakowuje pojemnik z materiałem zgodnie ze zleceniem;

- d) sprawdza zgodność oznakowania pojemnika z materiałem ze zleceniem;
 - e) potwierdza na zleceniu własnoręcznym podpisem.
- 3) Próbkę niewłaściwie pobrane lub transportowane traktowane są jako próbki nie diagnostyczne i poddawane utylizacji, o fakcie tym w trybie pilnym informowany jest podmiot zlecający.

4. Zasady transportowania próbek

Materiał do badań mikrobiologicznych podczas transportu traktowany jest jak towar niebezpieczny w rozumieniu art., 2 pkt 4 ustawy z 19.08.2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2024 r. poz.643).

Materiał biologiczny dostarczyć do laboratorium przez osoby kompetentne, wskazane i przeszkolone przez zleceniodawcę albo laboratorium lub za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23.11.2012r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2025r. poz.366 i 820), wykonującego usługi w zakresie dostarczania materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych.

Materiał biologiczny przeznaczony do badań mikrobiologicznych transportować w szczelnie zamkniętych probówkach lub pojemnikach, opisanych imieniem i nazwiskiem pacjenta, bądź kodem paskowym identyfikującym pacjenta, w zamkniętym opakowaniu zbiorczym oznakowanym jako materiał zakaźny, w warunkach uniemożliwiających jego uszkodzenie i niezmieniających jego właściwości.

W celu minimalizacji skutków skażenia w przypadku uszkodzenia pojemnika, w którym transportowany jest biologiczny materiał do badań molekularnych lub opakowania zbiorczego wskazane jest stosowanie tzw. reguły potrójnego opakowania tj.

- a) szczelnie zamknięte opakowanie podstawowe, zawierające materiał biologiczny
- b) warstwa materiału chłonnego np. ligniny
- c) pojemnik twardościenny szczelnie zamknięty.

W przypadku stwierdzenia przez pracownika laboratorium uszkodzenia pojemnika z materiałem próbka zostaje zabezpieczona poprzez zalanie 70 procentowym spirytusem medycznym lub roztworem Virkonu, a następnie poddana utylizacji. O fakcie tym natychmiast poinformowany zostaje podmiot zlecający.

Próbki do badań bakteriologicznych: kał, wymazy z kału, wymazy z odbytu pobrać na podłoże transportowe posiadające certyfikat firmowy określający czas transportu i przechowywania, oraz temperaturę, a także zabezpieczający odpowiednie warunki dla zachowania żywotności drobnoustrojów.

W przypadku badań w kierunku nosicielstwa pałeczek *Salmonella/Shigella* próbki do badań należy dostarczyć najpóźniej w ciągu 72 godzin od pobrania pierwszej próbki.

Badania w kierunku *Campylobacter* można również pobierać na podłoże transportowe zawierające węgiel aktywny.

W przypadku badań w kierunku EPEC, EHEC, Yersinia, Campylobacter, próbkę kału (gdy jest to możliwe zawierającą: krew, śluz, ropę) można również pobrać do sterylnej pojemnika w ilości nie większej niż wielkość orzecha laskowego/stolec płynny 1-2 ml. Materiał należy pobrać w okresie objawów tj biegunka, bóle brzucha przed zastosowaniem antybiotykoterapii. Dostarczyć do pracowni w ciągu 2 godzin”

Kał przeznaczony do diagnostyki w kierunku wykrywania antygenów rotawirusów, adenowirusów, norowirusów i badań molekularnych pobrać w czysty jednorazowy pojemnik tzw. kałówkę dostarczyć jak najszybciej (2-3 godz.) w warunkach chłodniczych (2-8°C). W przypadku konieczności przechowywania do 3 dni w temperaturze 2-8°C, bądź w stanie zamrożenia -18°C.

Wymazy z gardła/nosa pobrać w kierunku wirusów oddechowych na dedykowane podłoże transportowe, zabezpieczające odpowiednie warunki dla przeżywalności drobnoustrojów. Transportować w warunkach chłodniczych w temp. 2-8°C, bądź w stanie zamrożenia w temp. -18°C dostarczyć jak najszybciej do laboratorium.

Materiał do badań parazytologicznych należy pobrać przed rozpoczęciem leczenia do suchego, czystego pojemnika w ilości ok. 1/3 jego wysokości i jak najszybciej dostarczyć do laboratorium, jeżeli jest to niemożliwe, przechowywać w temperaturze 2-8°C do 24 godz.

Wymaz z okolic odbytu w kierunku owsików należy pobrać rano przed umyciem za pomocą paska taśmy celofanowej, przykleić na szkiełko podstawowe. Zabezpieczyć szkiełko przed stłuczeniem i jak najszybciej dostarczyć do laboratorium.

Próbki do badań w kierunku kontroli biologicznej procesu sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem i przetransportować do laboratorium w temp. pokojowej w ciągu 2 godzin po zakończeniu procesu sterylizacji. Jeżeli jest to niemożliwe, należy wskaźniki – próbki umieścić w temp. chłodni i przekazać do badania w ciągu 24 godzin.

Próbki Sporal S do badań w kierunku kontroli biologicznej procesu sterylizacji suchym, gorącym powietrzem po zakończeniu procesu sterylizacji zabezpieczyć przed uszkodzeniem mechanicznym i kontaminacją dostarczyć do laboratorium w ciągu 24 godzin.

Próbki do badań w kierunku oznaczania czystości mikrobiologicznej powietrza i powierzchni w środowisku pracy transportować w zabezpieczonych pojemnikach, chroniących próbki przed czynnikami zewnętrznymi i dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie od momentu pobrania. W laboratorium materiał jak najszybciej poddany zostanie odpowiedniej inkubacji.

5. Zasady przyjmowania, rejestrowania i oznakowania

Przyjmowanie i rejestrowanie materiału do badań odbywa się w Punkcie Przyjęć Materiału Diagnostycznego w systemie CENTRUM. Materiał szczególnie niebezpieczny (wysoce zakaźny), który badany będzie w warunkach BSL-3 przyjmowany jest w Punkcie Przyjmowania Próbek BSL-3. Podczas rejestracji każda próbka otrzymuje indywidualny kod.

Rejestracja próbek/zleceń i identyfikacja prowadzona jest zgodnie z PO-04/WSSE. Kod badania na zleceniu i sprawozdaniu z badań składa się z następujących części:

DL-OBM.PDM.9051. kolejny numer przyjmowanej próbki w ramach wybranego zakresu badania. identyfikacja badania. rok (dwie ostatnie cyfry). Materiał do badań jest oznakowany co najmniej fragmentem kodu ze zlecenia (numer).

System identyfikacji badania:

- N – badania w kierunku norowirusów
- AR – badania w kierunku adenowirusów i rotawirusów
- GR – badania w kierunku grypy
- W – badania w kierunku HIV
- SARS – badania w kierunku SARS CoV-2
- RS – badania w kierunku materiału genetycznego RSV
- O – badania w kierunku oznaczania przeciwciał anty-wirus odry
- K – badania w kierunku krztuśca (*Bordetella pertussis*)
- Og – badania w kierunku *Campylobacter*, *Yersinia*, *EPEC*, *EHEC*
- Au – badania w kierunku skuteczności sterylizacji autoklawów
- S – badania w kierunku skuteczności sterylizacji sterylizatorów
- sz – badania w kierunku identyfikacji serologicznej szczepów *Salmonella* spp.
- M – badania parazytologiczne metodą mikroskopową
- T – badania parazytologiczne – test immunoenzymatyczny w kierunku *Giardia*
- SS – badania w kierunku *Salmonella/Shigella*
- b (bakterie) lub g (grzyby) – badania w kierunku czystości mikrobiologicznej powietrza i powierzchni
- BSL3 – badania w kierunku drobnoustrojów wysoce zakaźnych
- SEQ – badania w kierunku sekwencjonowania NGS
- GASTRO – badania w kierunku wykrywania materiału genetycznego patogenów przewodu pokarmowego.

6. Zasady przechowywania materiału biologicznego

Maksymalny czas i warunki przechowywania materiału biologicznego od momentu pozyskania próbki do badań mikrobiologicznych i molekularnych do wykonania badania i po ich zakończeniu przedstawia Tabela 1.

Tabela 1.

Rodzaj próbki/kierunek badania	Maksymalny czas od pobrania do rozpoczęcia badań	Warunki przechowywania do rozpoczęcia badania	Czas i warunki przechowywania próbek po badaniu
Kał, wymaz z kału, wymaz z odbytu/próbki w kierunku bakterii z rodz. <i>Salmonella</i> / <i>Shigella</i>	72 godz.	temperatura 4-8°C	Próbki po posiewie poddawane utylizacji. Szczepy wyhodowane z próbek przechowywane w warunkach pokojowych przez 5 dni.
Kał, wymaz z kału, wymaz z odbytu/próbki w kierunku bakterii z rodz. <i>Campylobacter jejuni</i> , <i>E. coli</i> , <i>Yersinia</i> spp.	Bezpośrednio po dostarczeniu do laboratorium		Próbki po posiewie poddawane utylizacji. Szczepy wyhodowane z próbek przechowywane w warunkach pokojowych do 5 dni.
Szczep/próbki w kierunku identyfikacji i oznaczenia serotypu	Bezpośrednio po dostarczeniu do laboratorium czas zależy od dostarczonego podłoża ze szczepem	temperatura pokojowa 18-25°C	Próbki po zakończeniu badań przechowywane w warunkach pokojowych przez okres 5 dni
Kał na badania parazytologiczne	Najlepiej jak najszybciej dostarczyć do laboratorium, jeżeli jest to niemożliwe - 12 godzin w temperaturze chłodniczej	temperatura 2-8°C, lub temperatura poniżej -20°C	Próbki po badaniu przechowywane 14 dni w zamrożeniu (-20°C)
Krew/próbki w kierunku badań krwi kierunku RNA HIV	Najlepiej bezpośrednio po dostarczeniu do laboratorium, nie dłużej niż 24 godzin od pobrania krwi	Przed oddzieleniem osocza krew pełną można przechowywać w sterylnych probówkach z antykoagulantem EDTA w temperaturze 2-30°C do 24 godzin Osocze po odwirowaniu w nowej probówce 2-35°C maksymalnie 24 godziny	Próbki po wykonaniu badania 7 dni w temperaturze. 2-8°C Próbki dodatnie do 6 tygodni w temperaturze poniżej -18°C – nie przekraczać 5 cykli rozmrażania/zamrażania

		Czas ten liczy się od momentu pobrania do rozpoczęcia badania i nie może być przekroczony	
Krew w kierunku badania HIV antygen/przeciwciała	3 dni	temperatura 2-8°C	Po badaniu w temperaturze 2-8°C do 8 godzin, próbki dodatnie w temperaturze poniżej -19°C do 12 miesięcy – nie przekraczać 3 cykli rozmrażania/zamrażania
Krew w kierunku przeciwciał antywirus odry	3 dni	Przed oddzieleniem osocza krew pełną można przechowywać w sterylnych probówkach z antykoagulantem EDTA w temperaturze 2-30°C do 24 godzin Osocze po odwirowaniu w nowej probówce 2-8°C do 7 dni	Po badaniu próbki dodatnie w temperaturze poniżej -18°C do 6 miesięcy
Kał do diagnostyki antygenów rotawirusów, adenowirusów, norowirusów	Najlepiej jak najszybciej dostarczyć do laboratorium, jeżeli jest to niemożliwe należy zamrozić w temperaturze poniżej -18°C	Przechować w temperaturze 2-8°C, do 3 dni od momentu pobrania materiału lub w stanie zamrożenia w temperaturze poniżej -18°C	Próbki ujemne podlegają utylizacji po wykonaniu badania i wydaniu sprawozdania z badań, natomiast próbki dodatnie kału przechowywane są w temp. poniżej -18°C
Kał w kierunku badań molekularnych	Najlepiej bezpośrednio po dostarczeniu do laboratorium	Przechowywać do 24 godzin w temperaturze 2-8°C	Próbki ujemne podlegają utylizacji po wykonaniu badania i wydaniu sprawozdania z badań, natomiast próbki dodatnie kału w kierunku bakterii przechowywane są przez okres 7 dni w temperaturze 2-8°C, po czym zamrażane w temperaturze poniżej -18°C
Wymazy z gardła i nosa w kierunku wirusów oddechowych	Do 48 godzin w temperaturze 2-8°C, do 7 dni w temperaturze poniżej -18°C	Do 48 godzin w temperaturze 2-8°C lub zamrożone, jeśli tak zostały dostarczona	Próbki ujemne podlegają utylizacji natomiast próbki dodatnie przechowywane są w temperaturze -18°C do 12 m-cy
Wymazy z gardła w kierunku bakterii krztuśca	Do 48 godzin w temperaturze 2-8°C	Do 72 godzin w temperaturze 2-8°C	Próbki ujemne podlegają utylizacji natomiast próbki dodatnie przechowywane są w temperaturze -20°C do 12 m-cy
Odciski pobrane na płytki Count-tact oraz próbki pobrane metodą sedymentacyjną/Oz	Bezpośrednio po dostarczeniu do laboratorium.	Próbki pobrane bezpośrednio na podłoża hodowlane	Próbki po zakończeniu badań podlegają utylizacji

naczanie czystości mikrobiologicznej powietrza i powierzchni w środowisku pracy			
---	--	--	--

7. Zasady wydawania sprawozdania z badań

Sprawozdania z badań mikrobiologicznych wydawane są w systemie CENTRUM za pomocą platformy e-Laborat i dostępne są przez 90 dni od momentu przyjęcia próbki. Po przekroczeniu tego czasu dostępne na żądanie zlecającego są w wersji papierowej w siedzibie WSSE Lublin.

Jeżeli wyniki badania mikrobiologicznego wykazują obecność tzw. patogenów alarmowych wówczas diagnosta zobowiązany jest w ciągu 24 godzin od wydania wyniku do wypełnienia i wysłania do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego druku ZLB – zgłoszenie dodatniego wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2008 nr 234 poz. 1570), niezwłocznie powiadamia się o tym fakcie zleceńodawcę oraz dokonuje się zapisów o podjętych działaniach w tym datę i godzinę oraz dane powiadamiającego pracownika.

Diagnosta laboratoryjny może sporządzić informację dotyczącą wyniku badania mikrobiologicznego autoryzowanego przez tego diagnostę oraz zidentyfikowanych podczas badania czynników mogących mieć wpływ na stan zdrowia pacjenta, która obejmuje:

- 1) wyjaśnienie komentarzy i informacji umieszczonych na wyniku badania mikrobiologicznego,
- 2) przekazanie dodatkowych komentarzy i informacji dotyczących wyniku badania mikrobiologicznego,
- 3) udzielenie rekomendacji dotyczących proponowanych metod diagnostycznych – lekarzowi prowadzącemu leczenie pacjenta lub przedstawicielowi innego zawodu medycznego, który korzysta z wyniku badania mikrobiologicznego, w przypadku zgłoszenia przez nich takiej potrzeby.

Formularz sprawozdania z badania mikrobiologicznego zawiera:

- 1) datę i godzinę wykonania badania mikrobiologicznego oraz numer identyfikacyjny danego badania mikrobiologicznego;
- 2) rodzaj badanego materiału biologicznego;
- 3) rodzaj badania mikrobiologicznego i zastosowaną metodę diagnostyczną;
- 4) imię (imiona) i nazwisko osoby zlecającej badanie mikrobiologiczne;
- 5) dane pacjenta:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) oznaczenie płci,
 - c) adres miejsca zamieszkania albo oddział szpitalny pobytu pacjenta,
 - d) numer PESEL, a w przypadku:
 - osoby nieposiadającej numeru PESEL – nazwę, numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz datę urodzenia,

- noworodka bez nadanego imienia – oznaczenie „syn” lub „córka” i numer PESEL matki,
- pacjenta małoletniego, ubezwłasnowolnionego całkowicie lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody – imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego oraz adres jego miejsca zamieszkania,
- e) numer identyfikacyjny nadany w laboratorium albo kod – w przypadku braku danych, o których mowa w lit. a–d, w szczególności w przypadku pacjenta o nieustalonej tożsamości;
- 6) nazwę (firmę) zleceniodawcy;
- 7) adres miejsca przesłania sprawozdania z badania mikrobiologicznego;
- 8) Pracownia Diagnostyki Medycznej, Oddział Badań Mikrobiologicznych Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna ul. Pielęgniarek 6, 20-708 Lublin
- 9) datę i godzinę pobrania materiału biologicznego do badania mikrobiologicznego;
- 10) datę i godzinę przyjęcia materiału biologicznego do badania mikrobiologicznego;
- 11) laboratoryjną interpretację wyniku badania mikrobiologicznego;
- 12) informacje dotyczące widocznych uszkodzeń i zmian właściwości pobranego materiału biologicznego, które mogą mieć wpływ na wynik badania mikrobiologicznego;
- 13) podpis i oznaczenie osoby autoryzującej wynik badania mikrobiologicznego obejmujące:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) tytuł zawodowy,
 - c) uzyskane specjalizacje, jeżeli posiada,
 - d) numer prawa wykonywania zawodu lub numer dyplomu potwierdzającego uzyskanie tytułu specjalisty w dziedzinie mikrobiologii.

Dokumenty związane :

- Rozporządzenie Min. Zdrowia z dnia 30 czerwca 2025 w sprawie standardów laboratoriów (Dz. U. z 2025r. poz. 961)
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2008 nr 234 poz. 1570)
- Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1185),
- Ustawa z 19.08.2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2024 r. poz.643).
- Diagnostyka bakteriologiczna – Eligia Szewczyk Warszawa 2013 r.
- Rekomendacje laboratoryjne diagnostyki zakażeń przewodu pokarmowego bakteriami rosnącymi w warunkach tlenowych oraz tlenowych oraz mikroaerofilnych,, – rekomendacje NIZP PZH i Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych Warszawa 2015r.
- Ustawa z dnia 23.11.2012r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2025r. poz.366 i 820), wykonującego usługi w zakresie dostarczania materiału biologicznego do badań
- Wytyczne Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej i Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego w zakresie laboratoryjnych czynności w parazytologii medycznej. 2025
- Instrukcja producenta SporView 2025 r.

- Instrukcja producenta Sporal S 2020 r.